

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **P. R.**, narozen dne X,
bytem X,

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
sídlem Sokolovská 855/225, Praha 9,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2019, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 8. 7. 2019, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odeslanou dne 17. 9. 2019, domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Kladno (dále jen „OSSZ“) ze dne 4. 3. 2019, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto, že žalobci od 22. 11. 2018 nevznikla účast na nemocenském pojištění ve smyslu § 10 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění účinném do 23. 4. 2019 (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“).

2. Žalobce v žalobě uvádí, že správní orgány nesprávně zjistily skutkový stav rozhodný pro posouzení, zda byl žalobce v předmětném období zaměstnancem společnosti A. s. r. o., IČO X (dále jen „společnost A.“), v pracovním poměru, na základě čehož mu vzniklo pojištění, případně opomenuly zkoumat, zda žalobci nevznikla účast na pojištění z jiného důvodu – podle jiného bodu § 5 písm. a) zákona o nemocenském pojištění. Žalobce je toho názoru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nesrozumitelné a že žalovaná nesprávně interpretovala a aplikovala právní předpisy. Žalobce má za to, že splnil podmínky pro účast na nemocenském pojištění, neboť mezi ním a společností A. došlo na základě pracovní smlouvy ze dne 22. 11. 2018 (dále jen „pracovní smlouva“) ke vzniku pracovního poměru, a to i v případě absence znaku závislosti práce ve vztahu mezi žalobcem a společností A.. Žalobce k tomu cituje z nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 190/15, a poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 8. 2018, sp. zn. III. ÚS 669/17, který odpovídá i dřívějším závěrům Ústavního soudu (nálezy ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. I. ÚS 436/05, a ze dne 13. 4. 2004, sp. zn. I. ÚS 43/04). Dle názoru žalobce z relevantní judikatury vyplývá, že právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným nebrání tomu, aby fyzické osoby vykonávající funkci statutárního orgánu uskutečňovaly jiné činnosti pro tuto obchodní společnost na základě pracovněprávních vztahů, není-li náplní pracovního poměru (nebo jiného pracovněprávního vztahu) výkon činnosti statutárního orgánu. K tomu žalobce konkrétně odkazuje na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 21 Cdo 313/2007, a ze dne 24. 2. 2015, sp. zn. 21 Cdo 496/2014. Vzhledem ke skutečnosti, že v pracovní smlouvě byl mezi žalobcem a společností A. sjednán druh výkonu práce „IT práce“, který nijak nezasahuje do obchodního vedení společnosti, nebylo dle názoru žalobce vyloučeno, aby mezi ním a společností A. byl sjednán pracovní poměr nad rámec výkonu funkce jednatele společnosti. Úvahy žalované ohledně neplatnosti či nicotnosti pracovní smlouvy z důvodu údajné absence závislosti práce, jsou tak dle názoru zcela bezpředmětné. K argumentaci žalovaného rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 21 Cdo 2999/2016, žalobce uvádí, že závěry tam uvedené nerespektují nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 190/15.
3. Dále žalobce uvádí, že i kdyby mezi žalobcem a společností A. absentoval znak závislosti práce, došlo k nesprávné aplikaci právní normy. Žalovaná totiž dle žalobce opomenula zohlednit § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění účinném do 31. 8. 2020 (dále jen „zákon o daních z příjmu“), podle kterého jsou předmětem daně z příjmu veškeré příjmy za práci společníka společnosti s ručením omezeným, přičemž dle ustálené judikatury je pro daňové účely ohledně tohoto příjmu zavedena legální fikce, podle níž se na takový příjem hledí jako na příjem ze závislé činnosti, byť by šlo obecně za jiných skutkových okolností o příjem z činnosti, který má charakter samostatné výdělečné činnosti podléhající zdanění podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmu. Rozhodující je zde prvek práce pro společnost a existence právního postavení společníka nebo jednatele (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2004, č. j. 6 Afs 9/2003). Například z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 Afs 116/2014-44, vyplývá, že aby příjmy společníka vyplacené mu společností mohly spadat pod kategorii příjmů ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmů, musí jít o příjmy pocházející z práce pro společnost, tedy být vyplaceny jako odměna za to, že společník pro společnost vykonával sám, tj. osobně, činnost obdobné povahy, jakou by vykonával například zaměstnanec, pokud by byl zaměstnán společností za účelem uskutečňování podnikatelské (příp. jiné)

činnosti společnosti. Má se jednat o činnosti, které společník pro společnost vykonává kvůli tomu a právě proto, že je jejím společníkem. Indikátorem bude často míra příbuznosti činnosti, kterou vykonává společník, a činnosti, jíž se zabývá společnost. Žalobce poskytoval společnosti A. na základě pracovní smlouvy poradenství v oblasti informačních technologií a zpracování dat, přičemž jedním z oborů činnosti této společnosti je i poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály. Podmínky pro zdanění příjmu žalobce podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmu tak byly splněny. Není navíc rozhodné, zda je jednatel (společník) povinen při výkonu práce pro společnost dbát příkazů jiné osoby či nikoli. Jednatel (společník) má z daňového hlediska fakticky postavení zaměstnance, jeho příjem za práci pro společnost je vždy kvalifikován jako příjem ze závislé činnosti. Není navíc ani rozhodující, na základě jakého právního vztahu z hlediska soukromého práva společníkovi nebo jednatele tyto příjmy plynou (k tomu žalobce odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 21. 4. 2005, č. j. 22 Ca 157/2004). V den nastoupení žalobce do práce byly dle názoru žalobce podmínky splněny veškeré podmínky pro vznik pojištění podle § 10 odst. 1 ve spojení s § 5 písm. a) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění. Dne 28. 11. 2018 byla zpracována přihláška společnosti A. do registru zaměstnavatelů a dále oznámení o nástupu do zaměstnání žalobce. Současně byla zpracována přihláška zaměstnavatele a hromadné oznámení zaměstnavatele na Oborovou zdravotní pojišťovnu a oznámení přihlášení do zaměstnání. Přihláška k pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úrazy a nemoci z povolání byla vyplněna dne 15. 11. 2017 při vzniku dohody o provedení práce. V případě, že by soud neshledal, že došlo ke vzniku pracovního poměru žalobce ke společnosti A., má žalobce za to, že v takovém případě došlo ke vzniku jeho účasti na pojištění podle § 5 písm. a) bodu 16 ve spojení s § 6 odst. 1 písm. b) zákona o daních z příjmu.

4. Žalobce současně upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 10 Ads 284/2017-42, řešící obdobný případ, tj. situaci, kdy došlo k uzavření pracovní smlouvy za zaměstnavatele a zaměstnance stejnou osobou. Nejvyšší správní soud shrnul, že stěžejním bodem pro posouzení vzniku nároku na dávku je skutečnost, zda při uzavření pracovní smlouvy nedošlo ke střetu zájmů mezi zaměstnavatelem (obchodní společností) a jejím zaměstnancem (statutárním orgánem) a nikoliv posuzování (ne)závislosti vykonávané práce. Zaměstnání žalobce na základě pracovní smlouvy nemůže být dle žalobce hodnoceno jako rozporné se zájmy společnosti A.. Naopak společnost A. k zaměstnání žalobce přistoupila s ohledem na situaci na trhu v oblasti IT, kdy měla rozjednanou spolupráci na dodávku IT služeb s několika subjekty a dosavadní zaměstnání žalobce na základě dohody o provedení práce ze dne 2. 1. 2019 (druh práce zámečnické a administrativní práce) nebylo pro tuto spolupráci dostačující. Žalobce mohl s ohledem na své odborné specifické znalosti lehce vykonávat pro společnost A. práce pro plnění sjednaných zakázek, která by jinak musela tuto pozici obsadit jinou osobou s potřebnými odbornými znalostmi.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvádí, že nadále trvá na závěrech uvedených v napadeném rozhodnutí. Odkazuje na § 5 písm. a) zákona o nemocenském pojištění a na § 6 zákona o dani z příjmu. Zdůrazňuje, že v posuzovaném případě nemůže jít o závislou činnost ve smyslu výše uvedených právních předpisů, jelikož tato činnost nevychází z platně uzavřeného pracovního poměru. V případě, kdy jediný jednatel společnosti s ručením omezeným uzavře pracovní smlouvu sám se sebou, nemůže dle názoru žalované dojít ke sjednání pracovního poměru, neboť se jedná o zdánlivé právní jednání, k němuž bylo

orgány nemocenského pojištění přihlédnuto z úřední povinnosti. Dovozuje-li žalobce svou případnou účast na nemocenském pojištění podle § 5 písm. a) bodu 16 zákona o nemocenském pojištění, bylo na něm, aby kontaktoval OSSZ a oznámil tuto skutečnost na předepsaném tiskopisu a upřesnil skutečnosti, za kterých došlo ke vzniku jeho účasti na pojištění jako jednatele společnosti. Uvedené ale nemůže mít vliv na výsledek předmětného soudního sporu.

6. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 11. 2. 2019 zaslala OSSZ žalobci oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední, a to na základě podezření, že žalobci nevznikla účast na nemocenském pojištění u společnosti A. s datem nástupu od 22. 11. 2018.
7. Na oznámení reagoval žalobce svým podáním, v němž zejména uvedl, že dne 22. 11. 2018 začal na základě uzavřené pracovní smlouvy vykonávat práci pro společnost A.. Dne 28. 11. 2018 byla zpracována přihláška do registru zaměstnavatelů a oznámení o nástupu žalobce do zaměstnání. Současně byla zpracována přihláška zaměstnavatele na Oborovou zdravotní pojišťovnu. Přihláška k pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úrazy a nemoci z povolání na pojišťovnu Kooperativa byla vyplněna dne 15. 11. 2017. Žalobce vykonával u společnosti A. práci dle pracovní smlouvy ve dnech 22., 23., 26., 27. a 28. 11. 2018, každý den odpracoval 8 hodin. Od 29. 11. 2018 je žalobce v pracovní neschopnosti. Žalobce nemá se společností A. uzavřenou smlouvu o výkonu funkce jednatele. Za měsíc prosinec 2018 byla žalobci vyplacena náhrada za pracovní neschopnost ve výši 4 296 Kč. Z důvodu nemoci delší než 14 dní byla vystavena příloha k žádosti o dávku nemocenského. Společnost A. má několik živnostenských oprávnění pro výkon své činnosti, mimo jiné i na poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály. Žalobce vykonával na základě uzavřené pracovní smlouvy v rámci pracovní doby poradenství v oblasti informačních technologií a zpracování dat pro firmu P. R., IČO X. Provedené služby byly vyfakturovány dne 28. 11. 2018. Společnost A. měla rozjednanou spolupráci v rámci IT prací s obchodní společností I. K. s. r. o., IČO X, díky nemoci žalobce je zatím spolupráce pozastavena. Přílohou podání byly kopie pracovní smlouvy uzavřené mezi žalobcem a společností A. na dobu neurčitou s druhem práce označeným jako „IT práce“, evidenčního listu důchodového pojištění žalobce ze dne 13. 1. 2019 se záznamem o pojištěné době mezi 22. 11. 2018 a 31. 12. 2018, hromadného oznámení zaměstnavatele Oborové zdravotní pojišťovně ze dne 28. 11. 2018, vyplněného formuláře „oznámení o nástupu žalobce do zaměstnání“ určeného OSSZ ze dne 28. 11. 2018, faktury ze dne 28. 11. 2018 mezi dodavatelem společností A. a odběratelem (příjemcem) P. R., IČO X, vystavené v souvislosti s poradenstvím v oblasti informačních technologií a zpracováním dat, přílohy k žádosti o dávku nemocenského (opravný přehled) ze dne 28. 1. 2019 a evidence docházky žalobce za měsíc listopad 2018, dle které žalobce odpracoval ve dnech 22., 23., 26., 27. a 28. 11. 2018 celkem 40 hodin u společnosti A..
8. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 4. 3. 2019 rozhodla OSSZ tak, že žalobci účast na nemocenském pojištění od 22. 11. 2018 nevznikla. OSSZ v odůvodnění uvedla, že z veřejného rejstříku vyplývá, že žalobce je zapsán od 2. 8. 2016 jako jediný jednatel a společník společnosti A.. Žalobce tedy vykonává funkci jediného statutárního orgánu a je vlastníkem 100% podílu. Zároveň má být na základě pracovní smlouvy od 22. 11. 2018 v pracovním poměru k zaměstnavateli. Z uvedeného tedy vyplývá, že společnost A. zastupoval při uzavření pracovní smlouvy se žalobcem právě žalobce. V daném případě není v uzavřeném právním vztahu naplněn základní zákonný znak závislé práce ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„zákoník práce“), a to vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, neboť na obou stranách vystupuje žalobce. Pracovní činnost žalobce pro společnost A. nelze posuzovat jako výkon závislé práce, ale jako činnost, kterou žalobce vykonává vlastním jménem. S ohledem na výše uvedené a na § 5 písm. a), § 3 písm. g) a §10 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění lze usuzovat, že v případě žalobce není naplněna zákonná podmínka účasti na pojištění, jelikož jeho činnost pro společnost A. nelze posoudit jako zaměstnání ve smyslu zákona o nemocenském pojištění.

9. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, v nichž zejména uvedl, že jako fyzická osoba vykonával v posledních letech pouze zámečnické a nástrojářské práce, které řádně zdaňoval a platil sociální a zdravotní pojištění. Coby podnikající fyzická osoba nemá povinnou účast na nemocenském pojištění. V období let 2017 až 2019 byly mezi žalobcem a společností A. uzavírány dohody o provedení práce týkající se zámečnických a administrativních prací, které nezaložily v žádném měsíci účast na pojištění. Dne 22. 11. 2018 byla mezi žalobcem a společností A. uzavřena pracovní smlouva na IT práce. Po jejím uzavření splnila společnost A. všechny zákonné povinnosti týkající se přihlášení zaměstnance. Žalobce v rámci této závislé činnosti používal její vybavení. Od 29. 11. 2018 je žalobce nemocen, bylo mu vystaveno rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti. Na něm je nesprávně uveden druh výkonu práce – jednatel. Správný druh výkonu práce je IT práce. Jedním z oborů živnostenských oprávnění pro výkon činnosti společnosti A. je poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály. Žalobce coby fyzická osoba podnikající toto živnostenské oprávnění nemá, proto tuto činnost nemůže vykonávat podnikatelsky. Žalobce vykonával osobně na základě uzavřené pracovní smlouvy v rámci pracovní doby a dle pokynů a odpovědnosti zaměstnavatele společnosti A. poradenství v oblasti informačních technologií a zpracování dat pro odběratele P. R., IČO X. Provedené služby byly vyfakturovány dne 28. 11. 2018, faktura za ně byla uhrazena dne 20. 12. 2018. Žalobce obdržel za provedenou práci mzdu. Společnost A. řádně odvedla všechny odvody dle příslušných zákonů. Společnost A. měla rozjednanou spolupráci v rámci IT prací s několika subjekty, kvůli nemoci žalobce je tato spolupráce pozastavena. Žalobce je jediným jednatelem a společníkem společnosti A., funkci jednatele vykonává bezplatně. Uzavření pracovní smlouvy je dvoustranný právní akt. Právnícká osoba nemůže z podstaty věci sama vykonávat žádnou činnost, činnost může vykonávat pouze prostřednictvím svých zaměstnanců či poskytnutím služeb pořízených od externích dodavatelů.
10. Napadeným rozhodnutím ze dne 8. 7. 2019 žalovaná odvolání zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění zejména uvedla, že se předně zaměřila na to, zda v daném případě vznikla žalobci účast na nemocenském pojištění dle § 10 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Z odvolání žalobce (a taktéž z podaného tiskopisu „Oznámení o nástupu do zaměstnání“) lze dovodit, že ten svou účast na pojištění u zaměstnavatele dovozuje z § 5 písm. a) bod 1 tohoto zákona jako zaměstnance v pracovním poměru. Nepřekročitelnou podmínkou vzniku účasti na nemocenském pojištění je, aby zaměstnanci v souvislosti s výkonem zaměstnání plynuly příjmy ze závislé činnosti. Co se rozumí příjmem ze závislé činnosti, definuje § 6 zákona o daních z příjmu. Dle § 6 odst. 1 písm. a) bodu 1 tohoto zákona by se muselo jednat o činnost skutečně závislou na osobě plátce. Zákon o daních z příjmů předpokládá, že v případě závislé činnosti na obou stranách tohoto vztahu vystupují dva odlišné subjekty, které mají odlišné zájmy. Dle žalované se tak v posuzovaném případě nemůže jednat o závislou činnost ve smyslu zákona o nemocenském pojištění, resp. zákona o daních z příjmu, jelikož tato činnost nevychází

z platně uzavřeného pracovního poměru. Dle žalované lze závěry OSSZ podpořit i odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 21 Cdo 2999/2016. Dle žalované je právní jednání žalobce a společnosti A. přinejmenším absolutně neplatné, závazek není způsobilý naplnit obsah pracovněprávního vztahu, když jediný jednatel společnosti s ručením omezeným uzavře pracovní smlouvu sám se sebou.

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 17. 7. 2019), osobou k tomu oprávněnou a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Soud rozhodoval bez nařízení jednání, neboť oba účastníci vyslovili s tímto postupem souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Podle § 3 písm. g) zákona o nemocenském pojištění se zaměstnáním rozumí činnost zaměstnance pro zaměstnavatele, ze které mu plynou nebo by mohly plynout od zaměstnavatele příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů podle právního předpisu upravujícího daně z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny.
13. Podle § 5 písm. a) bodu 1 zákona o nemocenském pojištění jsou pojištění při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni zaměstnanci v pracovním poměru. Podle § 5 písm. a) bodu 16 téhož zákona jsou pojištění účastni mimo jiné též společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným, jestliže pro ni mimo pracovněprávní vztah vykonávají práci.
14. Podle § 10 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění vzniká zaměstnanci pojištění dnem, ve kterém začal vykonávat práci pro zaměstnavatele, a zaniká dnem skončení doby zaměstnání, pokud se nestanoví jinak v odstavcích 2 a 3. Podle § 10 odst. 3 písm. g) téhož zákona pak vzniká pojištění společníka společnosti s ručením omezeným, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonává pro ni práci, dnem, ve kterém začal konat práci pro společnost, a zaniká dnem ukončení výkonu této práce.
15. Podle § 6 odst. 1 zákona o daních z příjmu jsou příjmy ze závislé činnosti mimo jiné plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce [písm. a)], či příjmy společníka společnosti s ručením omezeným [písm. b)].
16. Podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmu je příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, mimo jiné příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění.
17. Podle § 2 odst. 1 zákoníku práce je závislou prací práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.
18. Je zřejmé, že správní orgány postavily svůj závěr o tom, že žalobce není účasten nemocenského pojištění z toho důvodu, že v uzavřeném právním vztahu není naplněn základní zákonný znak závislé práce (nadřízenost zaměstnavatele a podřízenost zaměstnance), a to především s odůvodněním, že na obou stranách vystupuje žalobce, který je sám sobě podřízeným, plní svoje pokyny a řídí si a kontroluje svou práci. Dle žalované nedošlo k naplnění podmínek vycházejících z ustanovení § 3 písm. g), resp. § 5 písm. a) zákona o nemocenském pojištění. Žalovaná tyto závěry opřela o výslovný

odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 21 Cdo 2999/2016, který se zabýval otázkou, zda fyzická osoba jako jediný společník a jednatel společnosti může být současně zaměstnancem této společnosti, přičemž dospěl k závěru, že úpravu zákoníku práce nelze „nabízet k volnému užití každému, komu se jeho režim líbí“ a že ke vzniku tvrzeného pracovního poměru vůbec nemohlo dojít, resp. na takového jednání (uzavření pracovní smlouvy) je namístě nahlížet přinejmenším jako na absolutně neplatné.

19. Výše nastíněné závěry žalované považuje soud za nesprávné, resp. přinejmenším předčasné, a to právě s ohledem na judikaturu, na níž zcela příhodně odkazuje žalobce v podané žalobě. Jakkoli je soudu znám výše uvedený rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 21 Cdo 2999/2016, jeho závěry byly překonány. Za relevantní (nejen) z hlediska předmětné věci soud považuje především nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 8. 2018, sp. zn. III. ÚS 669/17, a dále pak i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 10 Ads 284/2017-42, který z nálezů Ústavního soudu vychází a je s ním zcela v souladu. Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozsudku jednoznačně vyjádřil tak, že pracovní smlouvy uzavřené za zaměstnavatele, kterým je obchodní společnost, i zaměstnance stejnou osobou (statutárním orgánem) nejsou automaticky neplatné z důvodu střetu zájmů. Uvedený výklad Nejvyšší správní soud provedl vzhledem k právní úpravě platné a účinné v době do 31. 12. 2013, tj. v době před soukromoprávní rekodifikací, nicméně vzhledem k principům, na nichž je soukromé právo založeno po rekodifikaci, tedy i v době uzavření předmětné (sporné) pracovní smlouvy, a které obecně preferují platnost právních jednání před jejich neplatností, je soud toho názoru, že tím spíše tento výklad musí obstát i v současné době, tj. i pro předmětný soudní spor. Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku jednoznačně vyjádřil i v tom smyslu, že správní orgán musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda při právním úkonu (jednání) nedochází ke střetu zájmů mezi obchodní společností jako zaměstnavatelem na straně jedné a jejím statutárním orgánem jako zaměstnancem na straně druhé. Takovouto úvahu však žalovaná neučinila, když navíc v rozporu se závěry Ústavního soudu uvedenými právě v jeho nálezech ze dne 13. 9. 2016, sp. zn. I. ÚS 190/15, a ze dne 21. 8. 2018, sp. zn. III. ÚS 669/17, postavila své rozhodnutí nesprávně na tom, že v předmětném případě nešlo o výkon závislé práce, a proto odporovalo zákonu, tudíž nenaplnovalo smysl a účel právní úpravy zákoníku práce.
20. Správní orgány se měly v první řadě blíže zabývat charakterem činnosti žalobce, která byla ujednána v pracovní smlouvě, a již následně žalovaná označila za zdánlivou, resp. absolutně neplatnou. V tomto směru se totiž již na první pohled jeví jako pravděpodobné, že ke střetu zájmů mezi společností A. a žalobcem nedošlo, přičemž argumentace stran situace společnosti A. a související existence důvodů pro uzavření předmětné pracovní smlouvy se jeví jako logická. Tuto argumentaci ostatně užil žalobce opakovaně již v průběhu správního řízení, přičemž žalovaná ani OSSZ jí prakticky nevěnovaly pozornost. Naopak argumentaci, kterou žalovaná rozvedla na podporu svých závěrů v napadeném rozhodnutí, a která se týká výkladu zákona o daních z příjmu, pak nelze ve světle výše uvedeného považovat za opodstatněnou a dostatečnou, přičemž navíc, jak ostatně uvádí i žalobce, skutečně opomíjí další relevantní ustanovení zákona o daních z příjmu, byť žalobcem uváděná a výše citovaná judikatura je poměrně jednoznačná již z pohledu otázky střetu zájmů a návazného výkladu pojmu závislá práce.
21. Lze shrnout, že napadené rozhodnutí nesprávně staví celou svou (být relativně podrobnou) úvahu o neúčasti žalobce na nemocenském pojištění na tom, že v předmětném vztahu vzniklém na základě pracovní smlouvy nebyly shledány znaky závislé práce, protože byl žalobce v rámci předmětného vztahu podřízen sám sobě. Z toho bez dalšího a při

ignorování relevantního výkladu poskytnutého Ústavním soudem a Nejvyšším správním soudem žalovaná zcela nepřípadně dovozuje neplatnost pracovní smlouvy.

22. Z důvodů, které soud popsal výše, je namístě shrnout, že napadené rozhodnutí je nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), a to právě ve vztahu ke stěžejní sporné otázce spočívající v určení toho, zda byl (je) žalobce účasten nemocenského pojištění. Proto soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí podle § 78 odst. 4 téhož zákona vrátil k dalšímu řízení. V tom bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), přičemž na ní především bude, aby v rámci posouzení výše vymezené sporné právní otázky přihlédla k veškerým okolnostem uzavření předmětné pracovní smlouvy, a to ve světle závěrů vyplývajících z relevantní judikatury zejména Ústavního a Nejvyššího správního soudu. Žalovaná své nové rozhodnutí ve věci podrobně a pečlivě zdůvodní.
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, žádné podstatné náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. října 2020

Mgr. Jan Čížek, v. r.
samosoudce